

**Vrchní soud
v Praze**

U s n e s e n í

Vrchní soud v Praze projednal v neveřejném zasedání konaném 22. 12. 2014 v trestní věci vedené proti obviněnému **R. L.**, nar. , a spol., stížnost České advokátní komory, se sídlem Národní třída 16, Praha 1, proti usnesení Městského soudu v Praze z 5. 11. 2014, č. j. Nt 621/2014 – 42 a rozhodl **t a k t o**:

Z podnětu podané stížnosti se napadené usnesení podle § 149 odst. 1 tr. ř. **z r u š u j e**.

O d ů v o d n ě n í:

I.

Usnesením předsedkyně senátu Městského soudu v Praze z 5. 11. 2014, č. j. Nt 621/2014 – 42 bylo v trestní věci vedené proti obviněnému R. L. a spol. v řízení o návrhu soudkyně Obvodního soudu pro Prahu 9 podle § 85b odst. 3 tr. ř. na nahrazení souhlasu zástupce České advokátní komory se seznámením se policejního orgánu s obsahem listin, nacházejících se v prostorách, v nichž advokát vykonává advokacii, rozhodnuto tak, že

„Podle § 66 odst. 1 tr. řádu se České advokátní komoře se sídlem Praha 1, Národní tř. 16 ukládá pořádková pokuta ve výši 50.000 Kč“.

V písemném odůvodnění rozhodnutí soud prvního stupně vysvětlil uložení pořádkové pokuty České advokátní komoře jako procesní straně opakovaným nevyhověním výzvě soudu k vydání věci k posouzení, zda je na místě vydání rozhodnutí, kterým se nahrazuje souhlas zástupce České advokátní komory podle § 85b odst. 3 tr. ř., aby se orgány činné v trestním řízení mohly seznámit s obsahem zajištěných listin. K právní argumentaci České advokátní komory odmítající v písemném vyjádření z 22. 10. 2014 a poté ve veřejném zasedání konaném 5. 11. 2014 vydání věcí, která spočívala v názoru, že návrh byl podán neoprávněným subjektem, konkrétně jiným soudcem Obvodního soudu pro Prahu 9, než soudcem, který nařídil domovní prohlídku, opírající se o Komentář k trestnímu řádu a o rozhodnutí ve stejné věci Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci sp. zn. 55 Nt 404/2014 a další, předsedkyně senátu konstatovala, že není vázána komentářem k trestnímu řádu, projednávaná problematika není řešena závaznou judikaturou a podle jejího názoru pro rozhodnutí, kdo je oprávněn podat předmětný návrh, je jediným podkladem ustanovení § 12 odst. 1 tr. ř., které stanoví, že orgánem činným v trestním řízení je soud a nikoliv soudce.

II.

Proti tomuto usnesení podala v zákonné lhůtě stanovené v § 143 odst. 1 tr. ř. stížnost Česká advokátní komora, která odůvodnila svůj opravný prostředek o stanovisko, že pořádková pokuta jí byla uložena v rozporu se zákonem, neboť odporuje ústavnímu pořádku České republiky a mezinárodním smlouvám (jmenovitě Mezinárodnímu paktu o lidských

právech), kterými je Česká republika vázána, přičemž za hlavní příčinu nezákonnosti spatřuje v porušení práva na spravedlivý proces, což opřela o připojený text nálezu Ústavního soudu České republiky v obdobné věci, sp. zn. I. ÚS 1126/2009 ze 7. 4. 2011.

V jednotlivostech Česká advokátní komora, které se jinak odvolala na obsah rozhodnutí citovaných ve vyjádření k výzvě, poukázala na to, že žádost o nahrazení souhlasu jejího zástupce rozhodnutím soudu byla podána jiným soudcem, než který povolil provedení domovní prohlídky, a proto soud k tomuto návrhu neměl přihlížet, v důsledku čehož záměr soudu prvního stupně návrh věcně přezkoumat posoudila jako nezákonný a tudíž uposlechnutí výzvy soudu Českou advokátní komorou, která zde podle § 40 odst. 3 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii vystupuje jako orgán vykonávající veřejnou správu, by prohloubil nezákonnost celého postupu s tím, že odmítnutí pokynu, kterým je porušován zákon, nemůže vést k uložení pořádkové pokuty.

Závěrem Česká advokátní komora navrhla, aby stížnostní soud napadené usnesení Městského soudu v Praze zrušil.

III.

Vrchní soud v Praze z podnětu stížnosti České advokátní komory přezkoumal věcnou správnost výroku napadeného usnesení, jakož i řízení předcházející napadenému usnesení a dospěl poté k následujícím závěrům.

a) Úvodem vrchní soud ve vší stručnosti konstatuje, že v postupu soudu prvního stupně předcházejícímu vyhlášení napadeného usnesení ve veřejném zasedání nezjistil žádné vady procesní povahy, na něž by byl nucen reagovat zrušením napadeného usnesení.

b) Oproti tomu se soud prvního stupně při rozhodování o uložení pořádkové pokuty České advokátní komoře nevyvaroval zcela chybných právních úvah, a v návaznosti na ně si rovněž nevytvořil potřebný důkazní základ pro případné věcně správné a spravedlivé sankční rozhodnutí.

Jakkoliv se vrchní soud v zásadních směrech ztotožňuje s přílehlavou argumentací uplatněnou Českou advokátní komorou v odůvodnění opravného prostředku a především v podání z 20. 10. 2014 stran specifické příslušnosti soudce podle § 85b odst. 3 tr. ř. k podání návrhu o nahrazení souhlasu zástupce České advokátní komory se seznámením se policejního orgánu provádějícího domovní prohlídky nebo prohlídky jiných prostor, v nichž advokát vykonává advokacii, s listinami zajištěnými při těchto úkonech, vycházející opodstatněně především z Komentáře k trestnímu řádu (Šámal, P. kaol.: Trestní řád. Komentář. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1156 a násl.), považuje za potřebné s přihlédnutím k právním vývodům soudu prvního stupně vycházejícím ze znění § 12 odst. 1 tr. ř., ale i specifickým posuzovaného případu zdůraznit následující rozhodné skutečnosti.

Soud prvního stupně si zjevně neuvědomil, že zařazením obecných soudů mezi orgány činné v trestním řízení podle § 12 odst. 1 tr. ř. byla ve skutečnosti „pouze“ deklarována pravomoc soustavy soudů v trestním řízení, tj. soudnictví v trestních věcech (viz § 13 tr. ř.) vycházející z její právní úpravy v Ústavním pořádku České republiky (viz čl. 90 věta druhá Ústavy České republiky a čl. 40 odst. 1 Listiny základních práv a svobod), přičemž pravidla soudní příslušnosti v trestním řízení jsou obsažena v jiných zákonných ustanoveních trestního řádu, tj. především věcné (včetně funkční) v §§ 16 – 17, 252, 265c, 266 odst. 1,

281 ad. a místní v § 18 ad., ale kupř. i příslušnosti soudu k úkonům v přípravném řízení v § 26 s tím, že v něm vždy rozhoduje soudce (viz § 2 odst. 9, věta druhá tr. ř.).

Podle **§ 85b odst. 3 tr. ř.**, v němž je rovněž podle právního názoru vrchního soudu upravena specifická věcná příslušnost konkrétního soudce v přípravném řízení a předsedy senátu v řízení před soudem a nikoliv soudu, *lze v případě uvedeném v odst. 2, větě první souhlas zástupce České advokátní komory nahradit na návrh orgánu, který domovní prohlídku nebo prohlídku jiných prostor nařídil, rozhodnutím soudce nejbližší nadřízeného soudu, u něhož působí předseda senátu nebo soudce, který je oprávněn podle § 83 odst. 1 a § 83a odst. 1 nařídít domovní prohlídku nebo prohlídku jiných prostor.*

Správnost závěru stěžovatelky nachází zásadní oporu ve znalosti soudce, respektive předsedy senátu, konkrétních skutečností souvisejících s předchozím nařízením domovní prohlídky nebo prohlídky jiných prostor potřebné při podání vpředu specifikovaného návrhu, v důsledku které je nutno vykládat obsah sousloví „*orgánu, který domovní prohlídku nebo prohlídku jiných prostor nařídil*“, zvláště pokud výkon jednotlivých úkonů trestního řízení je podle § 2 odst. 9 tr. ř. svěřen senátu nebo samosoudci; předsedovi senátu nebo samosoudci tam, kde to zákon výslovně stanoví, a v přípravném v prvním stupni soudci. Nadto vrchní soud v této souvislosti na podporu předchozího právního názoru připomíná, že podle § 85b odst. 6, věta druhá tr. ř. soudce nejbližší nadřízeného soudu nepřihlédne k návrhu nejen, byli-li návrh podán opožděně, ale byl-li podán někým, kdo k návrhu není oprávněn, a jen stěží si lze představit, že zde zákonodárce měl na mysli návrh podaný jiným soudem, než tím, jehož soudce nařídil domovní prohlídku nebo prohlídku jiných prostor.

Na druhé straně právě v posuzovaném případě s ohledem na chybný právní názor soudkyně soudu prvního stupně a v tomto směru její nečinnost v důkazním řízení při rozhodování o pořádkové pokutě považuje vrchní soud i při vědomí toho, že se nebude podílet na rozhodování o návrhu soudkyně Obvodního soudu pro Prahu 9, jestliže proti případnému usnesení soudce nejbližší nadřízeného soudu podle § 85b odst. 7 ad. tr. ř. není stížnost přípustná (viz § 141 o dst. 2 věta druhá tr. ř.), za vhodné upozornit, že za výjimečných okolností, v důsledku kterých by bylo vyloučeno, aby soudce nebo předseda senátu, který nařídil domovní prohlídku nebo prohlídku jiných prostor, podal návrh na nahrazení souhlasu zástupce České advokátní komory se seznámením se policejního orgánu s obsahem listin, nacházejících se v prostorách, v nichž advokát vykonává advokacii v patnáctidenní propadné lhůtě vymezené v § 85b odst. 5 tr. ř. (kupř. *nepřítomnost na pracovišti v rozhodném období v souvislosti s onemocněním, dovolenou apod.*), přichází v úvahu podání tohoto návrhu jiným soudcem nebo předsedou senátu téhož soudu, samozřejmě v souladu s pravidly rozdělení věcí mezi jednotlivá soudní oddělení a soudce obsaženými v rozvrhu práce [viz § 41 a násl. zák. č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích); § 2 a násl. vyhlášky č. 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy].

Vrchní soud v Praze v tomto směru pro potřeby rozhodnutí o důvodnosti stížnosti České advokátní komory doplnil dokazování předně trestními spisy Obvodního soudu pro Prahu 9, sp. zn. 20 Nt 147/2014 a sp. zn. 20 Nt 150/2014, ze kterých zjistil, že domovní prohlídku a prohlídku jiných prostor nařídila 15. 7. 2014 soudkyně JUDr. Kateřina Radková, přičemž podle trestního spisu Městského soudu v Praze sp. zn. Nt 621/2014 ve shodě se stížnostními námitkami přezkoumávaný návrh z 8. 8. 2014 podala z podnětu státního zástupce Městského státního zastupitelství v Praze z 6. 8. 2014 jiná soudkyně téhož soudu Mgr. Denisa Durdíková. Dále z podkladů vyžádaných v řízení o stížnosti od Obvodního soudu pro Prahu 9 však bylo zjištěno, že v průběhu celé zákonné propadné lhůty vymezené v § 85b odst. 5 tr. ř. čerpala, a to až do 22. 8. 2014, soudkyně JUDr. Kateřina Radková dovolenou,

a soudkyně Mgr. Denisa Durdíková podala návrh v období od 4. do 8. 8. 2014 v souladu s přílohou Rozvrhu práce pro Obvodní soud pro Prahu 4 – tj. rozpisem přidělování věcí přípravného řízení v týdenním časovém intervalu.

c) Ze znění **§ 66 odst. 1 tr. ř.** plyne, že zákonnou podmínkou odpovědnosti fyzické, ale i právnické osoby za pořádkový delikt v trestním řízení je její úmyslné zavinění, neboť její závadové jednání spočívá v rušení řízení přes předchozí napomenutí nebo v urážlivém chování k soudu, státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu nebo v neuposlechnutí příkazu nebo nevyhovění výzvě bez dostatečné omluvy, které jí byly dány v souladu s trestním řádem, a teprve poté může být předsedou senátu a v přípravném řízení státním zástupcem nebo policejním orgánem potrestána pořádkovou pokutou do 50 000 Kč. Proto také Česká advokátní komora přinejmenším subjektivně nepochybila, pokud opakovaně odmítla vyhovět výzvě soudkyně Městského soudu v Praze podle § 85b odst. 7 tr. ř. k předložení listin specifikovaných v návrhu soudkyně Obvodního soudu pro Prahu 9, neboť kupříkladu i vzhledem k chybné argumentaci soudkyně Městského soudu v Praze z veřejného zasedání konaného 29. 10. 2014 opírající se o aplikaci § 12 odst. 1 tr. ř. oprávněně vnímala její výzvu za odporující trestnímu řádu, konkrétně § 85b odst. 3 tr. ř., přičemž právě souladnost výzvy s trestním řádem je jednou z obligatorních podmínek případného rozhodnutí o uložení pořádkové pokuty podle § 66 odst. 1 tr. ř.

Ze všech vpředu uvedených důvodů rozhodl Vrchní soud v Praze toliko o zrušení napadeného usnesení podle § 149 odst. 1 tr. ř., neboť v přezkoumávané věci již další rozhodnutí o uložení pořádkové pokuty za dosavadní nevyhovění výzvě soudu Českou advokátní komorou nepřichází v úvahu.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí není řádný opravný prostředek.

V Praze 22. 12. 2014

**Předseda senátu:
JUDr. Pavel Zelenka v.r.**

Za správnost vyhotovení: I.Ž.